

คำถามเบื้องต้นเกี่ยวกับความชอบด้วยรัฐธรรมนูญ : ๑ ปีหลังจากนี้... (La question prioritaire de constitutionnalité: 1 an après...)

ตั้งแต่วันที่ ๑ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๕๓ ประเด็นเรื่องความชอบด้วยรัฐธรรมนูญทำให้ผู้มีสิทธิฟ้องคดีสามารถขอให้คณะกรรมการรัฐธรรมนูญสั่งให้สภาแห่งรัฐหรือศาลฎีกาเป็นผู้พิจารณาความชอบธรรมของข้อบัญญัติกฎหมายที่เกี่ยวกับสิทธิและเสรีภาพที่รับรองโดยรัฐธรรมนูญ

ตุลาการศาลปกครอง ซึ่งมีหน้าที่รับผิดชอบเฉพาะในการคุ้มครองเสรีภาพและสิทธิขั้นพื้นฐาน ได้มีส่วนร่วมในการจัดการกับกลไกใหม่ครั้งนี้ได้อย่างกระตือรือร้นด้วยความพยายามอย่างเต็มความสามารถ โดยได้นำกลไกดังกล่าวมาปรับใช้กับกระบวนการการทำงาน เครื่องมือที่ใช้ในการทำงาน ตลอดจนวิธีการทำงานของตนในทุกระดับขั้นตอน

ตามข้อมูลที่ชัดเจน ภายในระยะเวลา ๑ ปี มีคดีเกี่ยวกับความชอบด้วยรัฐธรรมนูญถึง ๑,๐๔๒ เรื่องสู่ตุลาการศาลปกครองและศาลปกครองทุกแห่งรวมกัน ๒๐๕ คดีสู่สภาแห่งรัฐ และ ๘๓๗ คดีสู่ศาลปกครองและศาลปกครองอุทธรณ์ สำหรับศาลปกครองอุทธรณ์นั้น ๑๖๖ คดีถูกส่งต่อไปยังสภาแห่งรัฐ (คิดเป็นอัตราการส่งต่อไปยังสภาแห่งรัฐ ๑๗%) ๒๘๒ คดีได้รับการตรวจสอบจากสภาแห่งรัฐในช่วงเวลานี้ ๖๔ เรื่องได้รับการตีกลับไปยังคณะกรรมการรัฐธรรมนูญ (คิดเป็นอัตราการส่งกลับ ๒๓%) ทั้งนี้ ประเด็นคำถามหลักว่าด้วยความชอบด้วยรัฐธรรมนูญจะเกี่ยวกับภาษีอากรองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น บุคคลากรของรัฐ และสิทธิด้านการสาธารณสุข

จำนวนเรื่องที่เพิ่มสูงขึ้นเป็นผลพวงจากความสำเร็จในการปฏิรูปที่ได้จากการทบทวนรัฐธรรมนูญเมื่อวันที่ ๒๓ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๕๑ และจากการใช้กฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญลงวันที่ ๑๐ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๕๒ สำหรับ ๒๕ % ของคดีที่ส่งต่อมาจากสภาแห่งรัฐ คณะกรรมการรัฐธรรมนูญได้พิจารณาแล้วเห็นว่า กฎหมายที่มีปัญหาอยู่ประกอบด้วยบทบัญญัติที่ขัดแย้งกับสิทธิและเสรีภาพที่รับรองโดยรัฐธรรมนูญ ตัวเลขเหล่านี้แสดงให้เห็นส่วนที่ศาลปกครองดำเนินการโดยใช้กระบวนการดำเนินงานแบบใหม่ได้อย่างดี

ประเด็นความชอบด้วยรัฐธรรมนูญในปีนี้ส่งผลเชิงบวกเป็นครั้งแรก คือ การปฏิรูปได้ผล ผู้มีสิทธิฟ้องคดีได้ตั้งประเด็นซักถาม ศาลปกครองพิจารณา คณะกรรมการรัฐธรรมนูญตัดสิน ซึ่งในบางกรณีนั้น ยังคงเป็นส่วนน้อยอยู่ทำให้คณะกรรมการรัฐธรรมนูญยกเลิกบทบัญญัติกฎหมายที่ความไม่ชอบด้วยรัฐธรรมนูญสร้างความเสียหายต่อหลักนิติรัฐในประเทศฝรั่งเศส

แปลโดย นายแสงหิรัญ สาครินทร์ พนักงานแปล
ตรวจโดย นส. ฌัก อังควาราธานท์
กลุ่มแปลและสื่อสารภาษาต่างประเทศ
สำนักประสานความร่วมมือระหว่างประเทศและสารนิเทศ
๑๙ พฤษภาคม ๒๕๕๔